

ДОСЛІДЖЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ТА ШКІДЛИВИХ ФАКТОРІВ ПРИ РОБОТІ ТОКАРЯ, СЛЮСАРЯ ТА ТЕРМІСТА

Морсова Д.А., Панчева Г.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В Україні, за статистичними даними, працюють більше 3 млн. осіб в умовах, що частково чи повністю не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, у тому числі близько 800 тис. жінок. Практично кожний третій працівник, а у вугільній, металургійній, сільському господарстві – кожний другий працює на робочому місці у шкідливих умовах. Також, майже 22 тис. окремих категорій працівників (неповнолітні та жінки) працюють на заборонених для них операціях. Так в процесі виробничої діяльності виникають певні недоліки та порушення системи охорони праці в частині правового, соціально-економічного, організаційно-технічного, санітарно-гігієнічного та лікувально-профілактичного захисту працівників, які можуть зазнавати дії небезпечних та шкідливих виробничих чинників.

В роботі розглянуто і проаналізовано вплив головних небезпечних та шкідливих факторів, які діють на токаря (терміста): ураження електрострумом; дія на шкіру мастила, охолоджуючих рідин; протяги; стружка, частини, які відкололися від деталі, що обробляється; несправність управління верстатом; обертові частини верстатів і деталі, що обробляються; різальний інструмент; підвищені рівні шуму.

Аналізуючи стан безпеки праці слюсаря варто виділити такі небезпечні та шкідливі виробничі фактори: рухомі машини, механізми, незахищені рухомі частини виробничого устаткування; пересувні вироби, заготівлі, матеріали; зашарашеність робочих місць інструментом, пристосуванням, матеріалами, деталями; відсутність спеціальних пристроїв, інструменту та обладнання для виконання робіт відповідно до прийнятої технології; незахищені струмоведучі частини електрообладнання; недостатня освітленість робочої зони; шкідливі компоненти в складі застосовуваних матеріалів, які діють на працюючого через шкірний покрив, дихальні шляхи, шлункову систему та слизові оболонки органів зору та дихання; падіння вивішених частин обладнання; несправність інструмента, обладнання, пристосувань; падіння деталей, вузлів, агрегатів, інструменту; падіння з висоти; термічні фактори (пожежі при митті деталей, вузлів, агрегатів); осколки металу, що відлітають при рубці металу; наявність у повітрі робочої зони шкідливих речовин; знижена температура повітря у холодний період року.

З'ясовано, що в машинобудуванні досить небезпечними джерелами проявлення небезпечних та шкідливих виробничих факторів є машини, механізми, устаткування (31 %), робочі місця (27 %) та транспортні засоби (25 %). Вплив інших джерел є незначним у порівнянні з визначеними.

Запропоновано заходи щодо зниження небезпечних та шкідливих факторів при роботі токаря, слюсаря та терміста.